

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเผชิญปัญหากับภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสุขภาพมาแล้วนับทศวรรษด้วยอิทธิพล ทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งแรงกดดันที่ประเทศเข้าสู่การแข่งขันทางด้านการค้าทางโลกสากล ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพอย่างรวดเร็วของภาวะสิ่งแวดล้อมด้วยน้ำมือมนุษย์ร่วมกับกระแสนวัตกรรมอันเป็นเหตุให้สภาวะสุขภาพเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จนกล่าวได้ว่าระบบสุขภาพดั้งเดิมปรับตัวไม่ทันกับสถานการณ์ ระบบบริการสุขภาพกำลังประสบปัญหาต่าง ๆ ความต้องการของประชาชนเปลี่ยนไป จำหน่ายด้านสุขภาพมีราคาแพง รัฐบาลจ่ายน้อย ประชาชนจ่ายมาก ประชาชนยังไม่สามารถเข้าถึงบริการที่ได้มาตรฐานอย่างทั่วถึงทุกคน การขาดคุณภาพการบริการ การขาดประสิทธิภาพของระบบ ขาดแคลนกำลังคนที่เหมาะสม การฟ้องร้องแพทย์ และบุคลากรทางการแพทย์ทางสาธารณสุขมีแนวโน้มสูงขึ้น ขาดการประสานงานที่ดี สภาพปัญหาของระบบบริการสุขภาพบางอย่างทวีความรุนแรงขึ้น

จากสถานการณ์เปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อระบบสุขภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ หน่วยงานต้องหาวิธีในการปรับเปลี่ยนระบบที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมโดยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโรคที่เกิดขึ้น รูปแบบระบบบริการสาธารณสุขในอนาคตต้องสอดคล้องกับสังคม ความคาดหวังของสังคมต่อระบบสุขภาพจึงมีผลต่อการกำหนดรูปแบบบริการสุขภาพ ระบบบริการสุขภาพไทยที่พึงประสงค์จึงควรเป็นระบบบริการที่มีเครือข่ายของสถานบริการสุขภาพเป็นระบบบริการสุขภาพเชิงรุกที่จัดให้มีสถานบริการประจำครอบครัวเป็นระบบบริการสุขภาพแบบองค์รวม มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และความต่อเนื่อง เป็นระบบบริการที่ประชาชนมีส่วนร่วม เป็นระบบบริการที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีศักยภาพในการดูแลตนเองเป็นระบบบริการแบบบูรณาการ เป็นระบบบริการที่เน้นการส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคในเชิงรุก และเป็นระบบบริการที่มีการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง (ทัศนา บุญทอง, 2542 : 22 – 23) ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในประเทศไทย ได้มีการสำรวจง่าย ๆ จากความรู้สึกของประชาชนต่อระบบบริการสาธารณสุขไทยในหลายพื้นที่พบว่า ประชาชนมีความรู้สึกว่าการบริการไม่ประทับใจ บุคลากรทางการแพทย์และทางสาธารณสุขพูดจาไม่ไพเราะ สภาพบริการที่ผู้ป่วยแออัดจำนวนมาก ต้องรอเป็นเวลานานกว่าจะได้รับบริการ ระบบบริการสุขภาพของไทยต้องประสบ

ปัญหาการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรระดับศูนย์สุขภาพชุมชนยังไม่ทันการเปลี่ยนแปลง การต้องการคุณภาพบริการที่ดีขึ้น ทำให้ประชาชนข้ามขั้นตอน ไม่นิยมมารับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชน แต่ตรงไปรับบริการที่โรงพยาบาล ซึ่งบางครั้งไม่ได้เป็นโรคภัยแรงที่ต้องให้แพทย์ดูแลและระบบบริการสุขภาพที่ใช้มานาน จึงจำเป็นต้องได้รับการปฏิรูป ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ โดยพัฒนาให้มีศูนย์สุขภาพชุมชน หรือ ศสช. (Primary Care Unit) เพื่อให้เป็นความเชื่อมโยง หลักการ แนวคิด ของการปฏิรูปบริการเดิมมาเป็นระบบบริการที่ใกล้บ้านใกล้ใจ

โรงพยาบาลท่ายาง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี เป็นโรงพยาบาลชุมชน ขนาด 60 เตียง ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของระบบบริการสุขภาพที่มีปัญหาในระบบบริการจากการไม่พึงพอใจของ ประชาชนในการไปรับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชน ซึ่งเป็นสถานบริการระดับปฐมภูมิ ทำให้โรงพยาบาล มีประชาชนที่มาใช้บริการจำนวนมาก รอรับบริการเป็นเวลานาน ประชาชนต้องสูญเสียเวลาและค่าใช้จ่าย ในการมารอรับบริการที่โรงพยาบาล และต้นทุนในการให้บริการที่โรงพยาบาลก็จะสูงมากกว่า ศูนย์สุขภาพชุมชน จากการเก็บข้อมูลที่โรงพยาบาลท่ายาง 3 ปีซ้อนหลัง จากทะเบียนรายงาน รบ. 1 ก 01 ตั้งแต่ปี 2544 – 2546 ประชาชนที่มาใช้บริการของโรงพยาบาลท่ายางของประชาชนในเขตรับผิดชอบของ ศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี มีดังนี้

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนประชาชนที่มารับบริการของโรงพยาบาลท่ายาง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

ปี	จำนวนประชาชนที่ มารับบริการ (คน)	ร้อยละ (เพิ่ม – ลด)	จำนวนครั้ง	ร้อยละ (เพิ่ม-ลด)
2544	610		960	
2545	820	เพิ่มขึ้น 34.43	1,202	เพิ่มขึ้น 35.63
2546	954	เพิ่มขึ้น 16.34	1,263	เพิ่มขึ้น 5.07
รวม	2,384		3,425	

(โรงพยาบาลท่ายาง, 2546)

จากตารางที่ 1.1 พบว่า จำนวนประชาชนที่มารับบริการของโรงพยาบาลท่ายางใน เขตรับผิดชอบของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ปี 2544 มี จำนวน 610 คน ปี 2545 มีจำนวน 820 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.43 ปี 2546 จำนวน 954 คน เพิ่มขึ้น 16.34

จำนวนครั้งของประชาชนที่มารับบริการปี 2546 มีจำนวน 960 ครั้ง ปี 2545 มีจำนวน 1,202 ครั้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 35.63 ปี 2546 มีจำนวน 1,263 ครั้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.07

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี 3 ปีย้อนหลัง จากทะเบียนรายงาน รบ. 1ก01 ตั้งแต่ปี 2544 – 2546 มีดังนี้

ตารางที่ 1.2 แสดงจำนวนประชาชนที่มารับบริการด้านการรักษาพยาบาลของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

ปี	รายใหม่ (คน)	ร้อยละ (เพิ่ม – ลด)	รายเก่า (ครั้ง)	ร้อยละ (เพิ่ม-ลด)
2544	1,214		1,924	
2545	1,117	ลดลง 7.99	1,896	ลดลง 1.45
2546	1,010	ลดลง 9.58	1,866	ลดลง 1.58
รวม	3,341		5,686	

(ศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้, 2546)

จากตารางที่ 1.2 พบว่า จำนวนประชาชนที่มารับบริการด้านการรักษาพยาบาลของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ปี 2544 รายใหม่มีจำนวน 1,214 คน ปี 2545 มีจำนวน 1,117 คน ลดลงร้อยละ 7.99 และปี 2546 มีจำนวน 1,010 คน ลดลงร้อยละ 9.58 จำนวนประชาชนที่มารับบริการด้านการรักษาพยาบาลรายเก่า ปี 2544 มีจำนวน 1,924 ครั้ง ปี 2545 มีจำนวน 1,896 ครั้ง ลดลงร้อยละ 1.45 ปี 2546 มีจำนวน 1,866 ครั้ง ลดลงร้อยละ 1.58 รวมรายใหม่และรายเก่าเฉลี่ยวันละ 8 คน

ตารางที่ 1.3 แสดงจำนวนประชาชนที่มารับบริการตรวจสุขภาพคัดกรองของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอยายาง จังหวัดเพชรบุรี

ปี	รายใหม่ (คน)	ร้อยละ (เพิ่ม – ลด)
2544	904	
2545	872	ลดลง 3.53
2546	836	ลดลง 4.13
รวม	2,612	

(ศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้, 2546)

จากตารางที่ 1.3 พบว่า จำนวนประชาชนที่มารับบริการตรวจสุขภาพคัดกรองของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอยายาง จังหวัดเพชรบุรี ปี 2544 มีจำนวน 904 คน ปี 2545 มีจำนวน 872 คน ลดลงร้อยละ 3.53 และปี 2546 มีจำนวน 836 คน ลดลงร้อยละ 4.13 เฉลี่ยวันละ 2 คน

ตารางที่ 1.4 แสดงจำนวนประชาชนที่มารับบริการงานอนามัยแม่และเด็ก ฝากครรภ์ของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอยายาง จังหวัดเพชรบุรี

ปี	รายใหม่ (คน)	ร้อยละ (เพิ่ม – ลด)
2544	24	
2545	22	ลดลง 8.33
2546	21	ลดลง 4.55
รวม	67	

(ศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้, 2546)

จากตารางที่ 1.4 พบว่า จำนวนประชาชนที่มารับบริการงานอนามัยแม่และเด็ก ฝากครรภ์ของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอยายาง จังหวัดเพชรบุรี ปี 2544 มีจำนวน 24 คน ปี 2545 มีจำนวน 22 คน ลดลงร้อยละ 8.33 และปี 2546 มีจำนวน 21 คน ลดลงร้อยละ 4.55

ในปัจจุบันอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี มีสถานบริการที่ดูแลสุขภาพประชาชนด้านสาธารณสุข คือ โรงพยาบาลท่ายาง ซึ่งเป็นโรงพยาบาลชุมชนภายในอำเภอ 1 แห่ง มีศูนย์สุขภาพชุมชนภายในโรงพยาบาล 1 แห่ง มีศูนย์สุขภาพชุมชนนอกโรงพยาบาล 18 แห่ง ศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี เป็นหน่วยบริการระดับปฐมภูมิทางการแพทย์และทางสาธารณสุข มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดบริการตอบสนองต่อความจำเป็นทางด้านสุขภาพของประชาชนขั้นพื้นฐาน มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องของกิจกรรมด้านสุขภาพในลักษณะรวมแบบผสมผสาน ประชาชนเข้าถึงบริการได้สะดวกและมีระบบในการให้คำปรึกษาส่งต่อ ทั้งนี้เพื่อการสร้างสุขภาพ การสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนหรือลดปัญหาที่ป้องกันได้ทั้งทางกาย จิตใจ และสังคม โดยประชาชนมีส่วนร่วม ซึ่งมีบริการหลักของศูนย์สุขภาพชุมชนคือ การบริการชุมชน การบริการในสถานบริการ และการบริการต่อเนื่อง การบริการในชุมชนได้แก่ การสำรวจ ในการวินิจฉัยชุมชน การจัดกิจกรรมในชุมชน โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ และเพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน หน้าที่รับผิดชอบของศูนย์สุขภาพชุมชนประกอบด้วยงานหลัก 4 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมสุขภาพ ด้านฟื้นฟูสุขภาพ ด้านควบคุมป้องกันโรค และด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และดำเนินการสนองนโยบายของรัฐบาลโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า 30 บาทรักษาทุกโรค จะมุ่งเน้นบริการในกลุ่มที่ยังไม่มีการประกันสุขภาพใดๆ มาก่อน เพื่อช่วยเหลือให้ประชาชนเหล่านั้นมีโอกาสเข้าถึงบริการรักษาพยาบาลโดยทั่วถึงและไม่ต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาล และไม่ต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลในราคาแพง โดยรัฐจะแบกรับค่ารักษาพยาบาลให้แก่สถานพยาบาลเป็นลักษณะการเหมาจ่ายเป็นรายปีตามจำนวนประชากรตามภูมิลำเนาของผู้มีสิทธิอยู่อาศัยตามทะเบียนบ้าน แต่โครงการนี้จะไม่ครอบคลุมผู้มีสวัสดิการรักษายาบาลอยู่แล้ว ซึ่งได้แก่บุคคลดังต่อไปนี้

1. ผู้มีสิทธิตามโครงการ สปร. ได้แก่ เด็กอายุ 0-12 ปี ผู้มีรายได้น้อย ผู้พิการ ทหารผ่านศึก และครอบครัว พระภิกษุ ผู้นำศาสนา และผู้สูงอายุ
2. ผู้นำชุมชนและอาสาสมัครสาธารณสุข
3. ผู้ที่ได้รับสวัสดิการรักษายาบาลในกลุ่มของข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ และครอบครัว ผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม ปี 2533

ศูนย์สุขภาพชุมชนมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้จำนวน 3 คน ยังไม่มีแพทย์หรือพยาบาลวิชาชีพมาปฏิบัติงาน โดยปี 2546 ดำเนินการต่อเติมอาคารชั้นล่างของสถานีอนามัยด้วยงบประมาณของเงินบำรุงศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ จำนวน 200,000 บาท และเงินบริจาคจากวัดวังไคร้ จำนวน 100,000 บาท เหตุผลที่ต้องจัดบริการชั้นล่างโดยการต่อเติมศูนย์สุขภาพชุมชน จำนวนเงินประมาณ 300,000 บาท เพื่อเพิ่มการสะดวกสบายให้กับประชาชนที่มาใช้บริการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากชั้นบนของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ประชาชนไม่พึงพอใจในการขอรับบริการโดยกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยขอใช้ประชาชนหมู่ 2, 3, 4, 5 และ 10 ตำบลวังไคร้ อำเภotáยง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีจำนวนประชากรดังนี้

ตารางที่ 1.5 แสดงข้อมูลทั่วไปของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้
ตำบลวังไคร้ อำเภotáยง จังหวัดเพชรบุรี

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร ทั้งหมด	ชาย	หญิง	หลังคาเรือน
2	ห้วยเสือ	699	356	343	162
3	วังไคร้	654	283	371	165
4	หนองกระทุ่ม	592	285	307	123
5	ท่าหัวลบ	763	343	420	194
10	หนองแก	199	90	109	43
รวมทั้งหมด		2,907	1,357	1,550	687

(ศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้, 2546)

จากตารางที่ 1.5 เขตรับผิดชอบของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภotáยง จังหวัดเพชรบุรี ที่รับผิดชอบจำนวน 5 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรทั้งหมด 2,907 คน เป็นชายจำนวน 1,357 คน เป็นหญิง จำนวน 1,550 คน จำนวนหลังคาเรือน 687 หลัง

การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยใช้แบบสัมภาษณ์การสร้างหลักประกันสุขภาพ ถ้วนหน้าของประชาชนโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคของศูนย์สุขภาพชุมชน กระทรวงสาธารณสุข โดยใช้กลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจงเฉพาะประชาชนที่มารับบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภotáยง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 50 คน พบว่า

1. ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสาร ร้อยละ 25
2. ประชาชนเชื่อว่าศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภotáยง จังหวัดเพชรบุรี ไม่สามารถให้บริการที่ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในเขตบริการได้ ร้อยละ 50
3. ประชาชนเชื่อว่าศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภotáยง จังหวัดเพชรบุรี ไม่มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ร้อยละ 42

4. ประชาชนในเขตบริการไม่ศรัทธาและเชื่อมั่นในการบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ร้อยละ 37

จากข้อมูลด้านการรักษาพยาบาลของปี 2544 – 2546 ย้อนหลัง ทำให้ทราบว่าจำนวนประชาชนที่มารับบริการไม่เพิ่มขึ้น และจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในเขตบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ทำให้ทราบว่าประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารการบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้เพียงร้อยละ 25 จนทำให้ผู้วิจัยต้องการพัฒนาให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องในการบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี และเพิ่มจำนวนประชาชนที่มารับบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ โดยการประชาสัมพันธ์

ปัญหาเชิงวิจัย

1. การวิจัยและพัฒนายุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มจำนวนประชาชนที่มารับบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเพิ่มจำนวนประชาชนที่มารับบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้มีลักษณะเช่นไร

2. การวิจัยและพัฒนายุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มจำนวนประชาชนที่มารับบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี เมื่อถูกนำมาทดลองใช้แล้วสามารถเพิ่มจำนวนประชาชนที่มารับบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ได้จริงหรือไม่ และประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านบริการหลักของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ด้านหน้าที่รับผิดชอบของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ด้านยาและเวชภัณฑ์ และด้านสิทธิประโยชน์ 30 บาทรักษาทุกโรคเพิ่มขึ้นหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มจำนวนประชาชนที่มารับบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

2. เพื่อทดลองใช้ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

3. เพื่อเปรียบเทียบการได้รับข้อมูลข่าวสารของประชาชนที่มารับบริการและจำนวนประชาชนที่มารับบริการก่อนและหลังการทดลองของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

สมมุติฐานการวิจัย

1. เมื่อนำยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอนาทาย จังหวัดเพชรบุรี มาทดลองใช้แล้วจะทำให้ประชาชนที่มารับบริการได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องต่อการบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้หลังการทดลองสูงกว่าก่อนใช้ยุทธศาสตร์
2. เมื่อนำยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอนาทาย จังหวัดเพชรบุรี มาทดลองใช้แล้วจะทำให้จำนวนประชาชนที่มารับบริการหลังการทดลองสูงกว่าก่อนใช้ยุทธศาสตร์

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรหมู่ 2, 3, 4, 5 และ 10 ตำบลวังไคร้ อำเภอนาทาย จังหวัดเพชรบุรี และประชาชนที่มารับบริการตั้งแต่เดือนมีนาคม 2547 ถึงเดือนกันยายน 2547 รวมระยะเวลา 7 เดือน
2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 351 คน โดยใช้สูตรของ Yamane (อ้างถึงใน ยุทธพงษ์ กัยวรรณ, 2543 : 79-82) วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้แบบมีระบบ (Systematic Sampling)
3. ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย
 - 3.1 ตัวแปรกระทำการ คือ ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มจำนวนประชาชนที่มารับบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอนาทาย จังหวัดเพชรบุรี
 - 3.2 ตัวแปรตาม คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนที่มารับบริการและจำนวนประชาชนที่มารับบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอนาทาย จังหวัดเพชรบุรี

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยยุทธศาสตร์การพัฒนาของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 8 รูปแบบ การวิจัยในรูปแบบที่ผู้วิจัยนำมาใช้คือ รูปแบบที่ 5 เป็นการวิจัยสร้างยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอนาทาย จังหวัดเพชรบุรี โดยผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา โดยทำการวิจัย

ชั้น R₃ การทดลองการสร้างยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอยาง จังหวัดเพชรบุรี

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

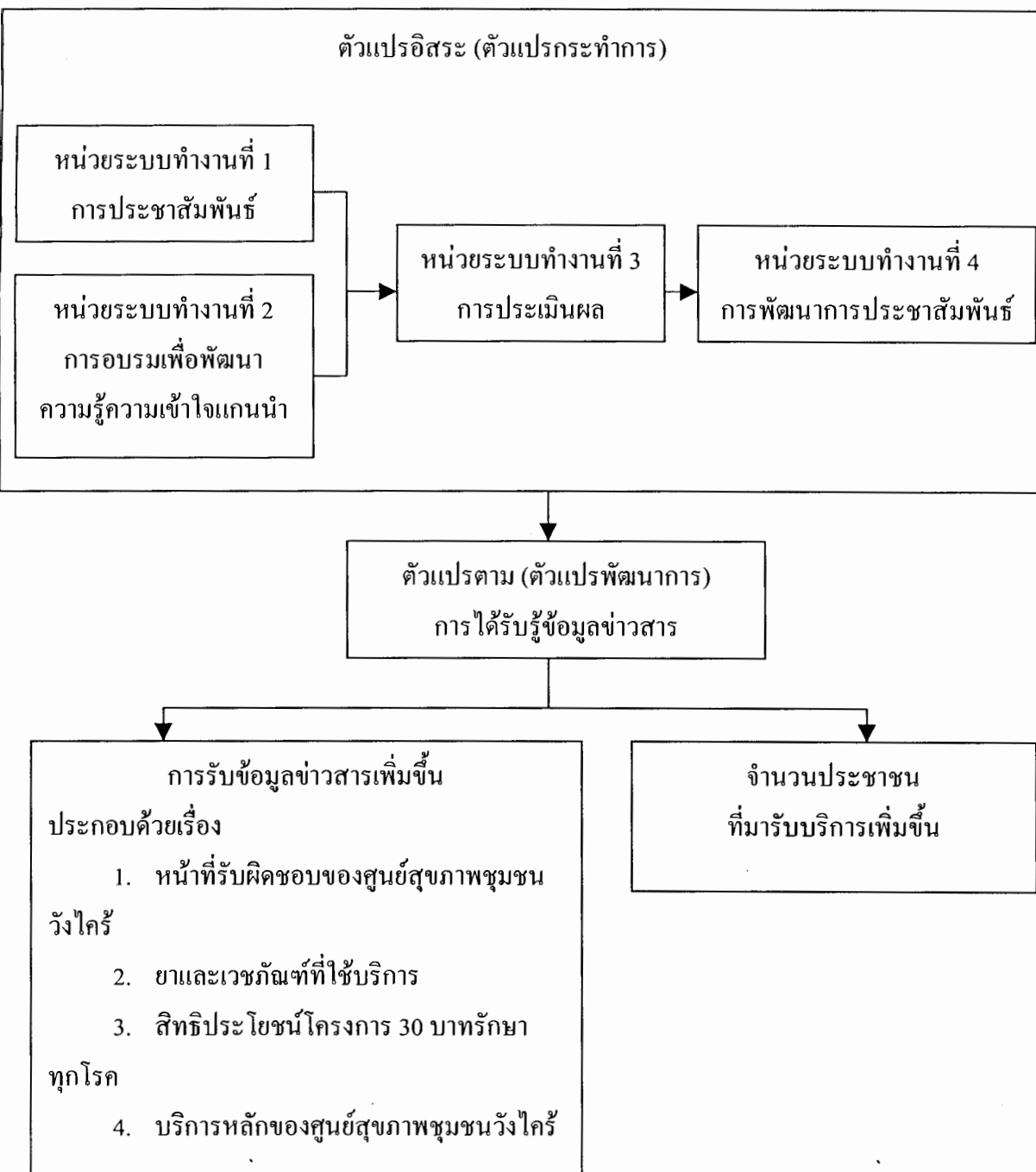
1. การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การประชาสัมพันธ์เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง โดยการติดต่อสื่อสารและจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้กลุ่มประชาชนเหล่านั้นมีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ส่งเสริมความสำเร็จในการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น ๆ
2. ผู้รับบริการ หมายถึง ประชาชนที่มารับบริการทางด้านสุขภาพของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอยาง จังหวัดเพชรบุรี
3. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนในเขตบริการ ประกอบด้วย หมู่ 2 3 4 5 และ 10 ตำบลวังไคร้ อำเภอยาง จังหวัดเพชรบุรี ได้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านบริการหลักของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ หน้าที่รับผิดชอบของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ คุณภาพและเวชภัณฑ์ และสิทธิประโยชน์ 30 บาท รักษาทุกโรค
4. แกนนำ หมายถึง กลุ่มตัวแทนประชาชนในเขตบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอยาง จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุข ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มสตรีของหมู่ 2, 3, 4, 5 และ 10 ตำบลวังไคร้ อำเภอยาง จังหวัดเพชรบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนายุทธศาสตร์สำหรับศูนย์สุขภาพชุมชนในการปรับปรุงและพัฒนาหน่วยงานทางราชการ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในศูนย์สุขภาพชุมชนอื่นๆ ได้ โดยมีกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์

ตัวแปรอิสระ หมายถึง ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์แบ่งออกเป็นหน่วยระบบการทำงาน 4 หน่วยระบบ คือ หน่วยระบบทำงานที่ 1 และหน่วยระบบทำงานที่ 2 แบบคู่ขนาน ส่งผลทำให้เกิดหน่วยระบบทำงานที่ 3 และส่งผลต่อหน่วยระบบทำงานที่ 4 ทำให้ส่งผลต่อตัวแปรตาม (ตัวแปรพัฒนาการ) คือ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ประกอบด้วย ด้านหน้าที่รับผิดชอบของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ด้านยาและเวชภัณฑ์ที่ใช้บริการ ด้านสิทธิประโยชน์โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค ด้านบริการหลักของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ และด้านจำนวนประชาชนที่มารับบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ประโยชน์ทางด้านวิชาการ

1.1 ทราบความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ที่มีผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนที่มารับบริการและจำนวนประชาชนที่มารับบริการ

1.2 ได้ศึกษารูปแบบการวิจัยยุทธศาสตร์การพัฒนาประเภทการวิจัยสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนานั้น สามารถที่จะคิดเชิงสร้างสรรค์ซึ่งนำไปสู่การพัฒนากิจการต่างๆ ให้ก้าวหน้ามากขึ้น

1.3 เพื่อศึกษาทฤษฎีต่างๆ และนำมาเป็นแนวทางในการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนที่มารับบริการและจำนวนประชาชนที่มารับบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

2. ประโยชน์ทางด้านการนำไปใช้

2.1 ได้ยุทธศาสตร์ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนที่มารับบริการและจำนวนประชาชนที่มารับบริการของศูนย์สุขภาพชุมชน

2.2 ประชาชนที่มารับบริการใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์สุขภาพชุมชนอื่น ๆ

2.3 ประชาชนที่มารับบริการเข้าใจในงานบริการของศูนย์สุขภาพชุมชน

2.4 เกิดความสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนที่มารับบริการ